

Sygn. akt II AKa 103/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku II Wydział Karny

w składzie:

Przewodniczący: sędzia SA Dorota Rostankowska (spr.)

Sędziowie: sędzia SA Dariusz Malak

sędzia SA Andrzej Czarnota

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Tomaszewska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w G. B. R.

po rozpoznaniu w dniu 3 lipca 2019 r.

sprawy

J. K., s. Z., ur. (...) w G.

oskarżonego z art. 279 § 1 k.k. w zb. art. 258 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.; art. 279 § 1 k.k. w zb. art. 258 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 10 września 2018 r., sygn. akt **IV K 75/17**

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

I. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. P. S. - Kancelaria Adwokacka w G. kwotę 738 (siedemset trzydzieści osiem) złotych brutto tytułem zwrotu kosztów obrony z urzędu udzielonej oskarżonemu w postępowaniu odwoławczym;

II. zwalnia oskarżonego od opłaty za postępowanie odwoławcze, a jego wydatkami obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gdańsku rozpoznawał sprawę **J. K.** oskarżonego o to, że:

I. (pkt 45 aktu oskarżenia) w nocy z 24/25 lipca 1998r. w P., działając wspólnie i w porozumieniu z A. Ł., M. M. oraz z innymi ustalonymi osobami, tworząc zorganizowaną grupę o charakterze zbrojnym, po uprzednim wyrwaniu kraty zabezpieczającej okno prowadzące do pomieszczeń biurowych, zabrali w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 5.000 zł., pieczętki wartości 300 zł., dyskietki komputerowe wartości 30 zł., kasę pancerną wartości 3000 zł., oraz telefon komórkowy marki N. wartości 600 zł., tj. mienie o łącznej wartości 8.930 zł na szkodę (...) s.c., z tym ustaleniem, że czynu tego dopuścił się w okresie pięciu lat od odbycia między 7.08.1991r. a 8.03.1994r. oraz 3.08.1995r. a 29.09.1997r. części kary pięciu lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w Gdańsku z dnia 7.07.1994r. sygn. akt IV K 240/91, za przestępstwa określone w art.210 § 1 d.k.k. i art.168 § 1 d.k.k, tj. o czyn z art.279 § 1 k.k. w zb. art.258 § 2 k.k. w zw. z art.11 § 2 k.k. w zw. z art.64 § 1 k.k;

II. (pkt 46 aktu oskarżenia) w nocy 24/25 sierpnia 1998r. w P., działając wspólnie i w porozumieniu z A. Ł., M. M. oraz z innymi ustalonymi osobami, tworząc zorganizowaną grupę o charakterze zbrojnym, po uprzednim wyrwaniu kraty zabezpieczającej okno, zabrali w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie 335 zł. na szkodę Przedsiębiorstwa (...) spółka z o. o. oraz radioodbiornik wartości 100 zł. na szkodę L. W., z tym ustaleniem, że czynu tego dopuścił się w okresie pięciu lat od odbycia między 7.08.1991r. a 8.03.1994r. oraz 3.08.1995r. a 29.09.1997r. części kary pięciu lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Wojewódzkiego w Gdańsku z dnia 7.07.1994r. sygn. akt IV K 240/91, za przestępstwa określone w art.210 § 1 d. k.k. i art.168 § 1 d. k.k, tj. o czyn z art.279 § 1 k.k. w zb. art.258 § 2 k.k. w zw. z art.11 § 2 k.k. w zw. z art.64 § 1 k.k.

Wyrokiem z 10 września 2018r., sygn. akt IV K 75/17:

I. oskarżonego J. K. uznał za winnego popełnienia czynów zarzucanych mu w punktach I (45) i II (46) aktu oskarżenia, z tym że z opisu obu czynów wyeliminował działanie w warunkach powrotu do przestępstwa oraz działanie w ramach zorganizowanej grupy o charakterze zbrojnym, czyny te zakwalifikował z art.279 § 1 k.k. i ustalając, że stanowią one ciąg przestępstw w rozumieniu art.91 § 1 k.k. przy zastosowaniu art.4 § 1 k.k. na podstawie art.279 § 1 k.k. w zw. z art.33 § 1,2 i 3 k.k. w brzmieniu obowiązującym do 8.06.2010r. skazał go na karę roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności i karę grzywny 60 stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na 10 zł.;

II. przy zastosowaniu art.4 § 1 k.k. na podstawie art.69 § 1 i 2 k.k., art.70 § 1 pkt 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do 30.06.2015r. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo oskarżonemu zawiesił tytułem próby na 4 lata;

III. na podstawie art.73 § 1 k.k. oddał oskarżonego w okresie próby pod dozór kuratora sądowego;

IV. na podstawie art.17 ust.1 i 2 ustawy o opłatach w sprawach karnych w zw. z art.624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od opłaty i pozostałych kosztów procesu.

Apelację od wyroku wywiódł obrońca oskarżonego zaskarżając go w całości i wnosząc o jego zmianę poprzez uniewinnienie oskarżonego względnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Ponadto wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów obrony udzielonej oskarżonemu J. K. w postępowaniu odwoławczym, wobec nie uiszczenia tych kosztów przez oskarżonego, tak w całości, jak i w części i jednocześnie oświadczył, iż jest podatnikiem podatku VAT w stawce 23%.

Zarzucił, że skarżone orzeczenie, zostało wydane z naruszeniem prawa karnego procesowego art.7 kpk i art.5 § 2 kpk, co miało wpływ na treść wyroku i polegało na tym, iż ocena wyjaśnień i zeznań A. Ł. oraz P. O. dla przypisania winy oskarżonemu J. K., co do włamań do (...) i do (...), została dokonana z przekroczeniem granic swobody, wobec istnienia materiału dowodowego i okoliczności niezakwestionowanych, eliminujących zasadność selektywnego doboru i uhonorowania walorem wiary jedynie wybranych fragmentów, w których Ł. i O., dostarczali obciążającego, J. K., świadectwa.

Pismo zatytułowane „Apelacja” złożył oskarżony J. K.. Zakwestionował w nim ocenę dowodów dokonaną przez sąd pierwszej instancji i ustalony przezeń stan faktyczny oraz wymierzona karę.

Sąd apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego jest bezzasadna i jako taka nie zasługuje na uwzględnienie.

Do zarzutów zawartych w piśmie oskarżonego sąd apelacyjny nie ustosunkował się w niniejszym uzasadnieniu, gdyż zgodnie z treścią art.446 § 1 kpk w odniesieniu do apelacji wywiedzionych od wyroków sądów okręgowych obowiązuje przymus adwokacko – radcowski a zatem tylko te podmioty (jeżeli skarżącym nie jest oskarżyciel publiczny) mają prawo do skutecznego wniesienia środka odwoławczego. Zarzuty formułowane przez oskarżonego osobiście podlegają

ocenie jedynie w zakresie w jakim mogłyby stanowić bezwzględne przyczyny odwoławcze, których zaistnienie sąd drugiej instancji zobowiązany jest uwzględniać z urzędu, niezależnie od zakresu zaskarżenia i podniesionych zarzutów. Zarzutów mających charakter bezwzględnych przyczyn odwoławczych oskarżony nie podniósł w swym piśmie.

Ocena materiału dowodowego zaprezentowana w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku – wbrew twierdzeniom skarżącego - dokonana została przez sąd pierwszej instancji z uwzględnieniem reguł sformułowanych w art.7 kpk zgodna jest z zasadami wiedzy, doświadczenia życiowego oraz nie zawiera błędów logicznych lub faktycznych.

Należy również poczynić uwagę natury ogólnej, że skutku oczekiwanego przez skarżącego, tj. podważenia ustaleń sądu okręgowego poczynionych w powyższej sprawie nie może przynieść odwoływanie się do jakichkolwiek rozbieżności w zeznaniach świadków: A. Ł. i P. O. i wyciąganie z tego wniosku o ich całkowitej niewiarygodności. Sąd okręgowy bowiem dostrzegł te rozbieżności, odniósł się do nich i nie uznał całości ich depozycji za wiarygodne.

Sąd okręgowy odniósł się również do kwestii motywacji jaką mogli kierować się A. Ł. i P. O. składając zeznania obciążające oskarżonego J. K.. Na marginesie zatem jedynie wskazać należy, że motywacja złożenia zeznań określonej treści nie może przesądzać sama w sobie o uznaniu ich za wiarygodne lub niewiarygodne. Sąd apelacyjny orzekający w niniejszym składzie w pełni podziela konsekwentny pogląd prezentowany w tej kwestii przez Sąd Apelacyjny w Gdańsku (patrz: wyroki: z 29 października 2014r. w sprawie II AKa 73/14, z 23 lutego 2016r. w sprawie II AKa 364/15, z 19 maja 2016r. w sprawie II AKa 113/15, z 21 stycznia 2019r. w sprawie II AKa 268/17). Ocena wiarygodności bowiem opiera się na wielu innych czynnikach, co również miało miejsce w powyższej sprawie. Dowód z pomówienia prowadzący do obciążenia innej osoby odpowiedzialnością za przestępstwo jest więc w ujęciu prawa karnego procesowego dowodem podlegającym swobodnej ocenie na równi z innymi dowodami, nie może być więc z góry traktowany z nieufnością, uznawany za dowód „niepełnowartościowy” i ograniczany do pojęcia fałszywego oskarżenia.

Procesowo skuteczne wyłączenie do odrębnego postępowania zarzutów objętych przedmiotową sprawą samo w sobie nie może stanowić o stopniu wiarygodności dowodów, na których oparł się sąd okręgowy ustalając w powyższej sprawie stan faktyczny.

Skutku oczekiwanego przez skarżącego nie może przynieść kwestionowanie prawidłowości czynności procesowych dokonywanych ze świadkiem A. Ł. w postępowaniu przygotowawczym na tym jego etapie, kiedy świadek składał depozycje obciążające J. K.. Dowody bowiem w tym zakresie zostały przez sąd okręgowy ocenione w sposób swobodny, co znalazło odzwierciedlenie w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia (str.5).

Odwołanie się do uniewinnienia innego oskarżonego (R. O.) od zarzutu nieobjętego postępowaniem zakończonym zaskarżonym orzeczeniem nie może przynieść oczekiwanego rezultatu. Po pierwsze wskazać w tym miejscu należy za wynikającą z art.8 kpk zasadę samodzielności jurysdykcyjnej sądu. Po wtóre, jak wskazuje sam apelujący – sąd orzekający w sprawie R. O. ustalił, że w inkryminowanym czasie był on w innym miejscu. W przedmiotowej sprawie skarżący takiego argumentu w stosunku do oskarżonego J. K. nie podnosi. Po trzecie, i co najistotniejsze, sam skarżący wskazał, że we wspomnianej sprawie R. O. depozycje A. Ł. były jedynymi, którymi dysponował sąd wydając wyrok uniewinniający. W przedmiotowej sprawie dowodem ja jakim oparł się sąd były również depozycje P. O..

Skutku oczekiwanego przez skarżącego nie mogą przynieść sugestie, że to A. K., nie zaś J. K.. był współsprawcą przestępstw będących przedmiotem niniejszego rozpoznania, Kwestia ta była bowiem przedmiotem dociekań sądu orzekającego w powyższej sprawie i świadek A. Ł. jednoznacznie potwierdził w nich udział J. K. (k.253, 1190v akt sprawy). Szczegółowo odniósł się do tego również sąd okręgowy (str.4 uzasadnienia wyroku).

Odnosząc się do kwestii motywu, dla którego A. Ł. miałby bezpodstawnie oskarżać J. K. wskazać należy, że owo pobicie świadka przez oskarżonego również było przedmiotem rozważań sądu pierwszej instancji (str.4 uzasadnienia). Rozważając natomiast podnoszoną przez apelującego kwestię, że o zdarzeniu tym A. Ł. opowiadał już wcześniej, wskazać należy, że sąd dostrzegł, podobnie jak skarżący, że świadek mówił już o tym na etapie postępowania przygotowawczego (nie twierdził wówczas aby to miało wpływ na treść jego depozycji). Sąd w kontekście upływu 20

lat od tego zdarzenia wskazał na brak odniesienia się do tego jako motywu bezpodstawnego pomówienia oskarżonego w toku procesu jaki toczył się uprzednio. Tok rozumowania sądu pierwszej instancji uznać należy za trafny, zgodny z zasadami logiki.

W świetle powyższych okoliczności za całkowicie dowolne uznać należy twierdzenia skarżącego jakoby rzeczywistym współsprawcą przestępstw objętych niniejszym postępowaniem był A. K., nie zaś J. K..

Całkowicie chybionym jest odwoływanie się przez skarżącego do treści zarzutów objętych zaskarżonym wyrokiem i wywodzenie, że co najwyżej można przypisać oskarżonemu J. K. jedno włamanie w P., gdyż tylko do udziału w jednym przyznał się A. Ł.. Z zarzutów owych wynika bowiem jednoznacznie, że w obu przypisanych oskarżonemu J. K. przestępstwach działał wspólnie i w porozumieniu m.in. z A. Ł., który za te czyny został prawomocnie skazany w sprawie X K 1112/14 Sądu Rejonowego Gdańsk Południe w Gdańsku (k.512-515, k.982-983 akt sprawy).

Skutku oczekiwanego przez skarżącego nie może również przynieść deprecjonowanie obciążających oskarżonego J. K. depozycji P. O.. Jak już bowiem wskazano w niniejszym uzasadnieniu (str.3-4) korzystanie (rzeczywiste lub oczekiwane) przez oskarżonych z procesowych profitów związanych ze składaniem wyjaśnień obciążających zarówno siebie jak i współsprawców samo w sobie nie implikuje uznania, że są one niewiarygodne. Podobnie bowiem jak pozostałe dowody podlegają one swobodnej ocenie sądu orzekającego. Nie stanowi również uchybienia uznanie części zeznań świadka za wiarygodne, części zaś waloru wiarygodności odmówienie, jeżeli mieści się w granicach określonych w art.7 kpk; granic tych sąd okręgowy w przedmiotowej sprawie nie przekroczył. Z tego względu podnoszenie przez skarżącego, że P. O. w innych sprawach miał fałszywie pomawiać inne osoby nie może przynieść oczekiwanego przezeń skutku. Wobec powyższego na marginesie zatem jedynie wskazać należy, że apelujący nie sprecyzował tego zarzutu poprzez wskazanie kogo i w jakiej sprawie i z jakim skutkiem procesowym miały dotyczyć owe depozycje P. O.. Skutecznego zarzutu obrazy art.7 kpk nie może również stanowić argument, że wyjaśnienia obciążające m.in. oskarżonego J. K., P. O. złożył pod koniec fazy jurysdykcyjnej procesu, w który dotyczył jego odpowiedzialności karnej.

Za dowolne i niczym nie poparte uznać należy rozważania apelującego co do posiadania przez P. O. takich cech osobistych i skłonności, które może realizować w każdym czasie i co do jakichkolwiek okoliczności i osób.

Reasumując – zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w szczególności kwestionowane przez skarżącego depozycje A. Ł. i P. O., oceniony przez sąd pierwszej instancji w sposób swobodny pozwolił na ustalenie prawidłowo stanu faktycznego i w konsekwencji uznanie oskarżonego J. K. winnym przypisanych mu czynów.

Nie doszło zatem do naruszenia określonej w art.5 § 2 kpk zasady in dubio pro reo. Zasada nie może stwarzać pretekstu do uproszczonego traktowania wątpliwości. Jak bowiem wyraźnie wynika z jego brzmienia, reguła ta ma zastosowanie dopiero wtedy, gdy mimo wszelkich starań organu prowadzącego postępowanie nie da się usunąć występujących wątpliwości. Jest to więc swoista „ostateczność” – „dyrektywa ostatecznego wyjścia”. W szczególności jest to widoczne w następującym poglądzie Sądu Najwyższego: „Zasada in dubio pro reo odnosi się w praktyce do zagadnień związanych z ustaleniami faktycznymi, nie wolno jednak rozumieć jej jako reguły swoistego, uproszczonego traktowania wątpliwości. Wszelka wątpliwość w zakresie ustaleń faktycznych powinna być wyjaśniona i usunięta przez wszechstronną inicjatywę dowodową organu procesowego i gruntowną analizę całego dostępnego materiału dowodowego. Dopiero wtedy, gdy po wykorzystaniu wszelkich istniejących możliwości wątpliwość nie zostanie usunięta, należy ją wytłumaczyć w sposób korzystny dla oskarżonego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25.06.1991r. w sprawie WR 107/91, OSNKW 1992/1-2/14). Przede wszystkim należy bowiem podnieść, iż wątpliwości, o jakich mowa w art.5 § 2 kpk to wątpliwości sądu, a nie strony procesowej wyrażającej odmienny pogląd w przedmiocie oceny całokształtu ujawnionego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności oceny wiarygodności dowodów stanowiących podstawę ustaleń faktycznych oraz że za nietrafną należy uznać interpretację zasady in dubio pro reo, jako powinności czynienia ustaleń w oparciu o dowody najbardziej korzystne dla oskarżonego. Nie można zasadnie stawiać zarzutu obrazy przepisu art.5 § 2 kpk podnosząc wątpliwości strony, a konkretnie obrońcy oskarżonego co do treści ustaleń faktycznych, bowiem dla oceny czy w sprawie doszło do naruszenia zasady in dubio pro reo istotne jest jedynie to czy sąd powziął wątpliwości co do treści ustaleń faktycznych i wobec braku możliwości ich

usunięcia rozstrzygnął je na niekorzyść oskarżonego (patrz: wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 15.07.2010r. w sprawie II AKa 183/10, Przegląd Orzecznictwa Sądu Apelacyjnego w Gdańsku nr 3/2010). W przedmiotowej sprawie sąd okręgowy poczynił ustalenia faktyczne w sposób niewątpliwy, po dokonanej w sposób swobodny, zgodny z dyrektywami zawartymi w przepisach art.7 kpk i art.410 kpk ocenie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie.

Również kary orzeczonej wobec oskarżonego nie sposób uznać za rażąco surową, tj. taką, która – wobec braku zarzutów apelacji w tym zakresie – należałoby zmienić w oparciu przepis art.440 kpk.

Nie stwierdzając również zaistnienia okoliczności o jakich mowa w art.439 kpk sąd apelacyjny utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

Na mocy przepisów § 2 pkt 1, § 4 ust.1 i 3 oraz § 17 ust.2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 18.10.2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu sąd apelacyjny orzekł o kosztach obrony z urzędu udzielonej oskarżonemu w postępowaniu odwoławczym.

O kosztach postępowania odwoławczego sąd apelacyjny orzekł na mocy art.626 § 1 kpk w zw. z art.624 § 1 kpk w zw. z art.634 kpk zwalniając oskarżonego od obowiązku ich ponoszenia i obciążając nimi Skarb Państwa. Uznał bowiem, że biorąc pod uwagę jego aktualną sytuację finansową, izolację więzienną w której przebywa, obciążanie go nimi jest niecelowe.